

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Aksjon Rovviltets Røst
Postboks 1410
2405 ELVERUM

Deres ref

Vår ref
13/4576

Dato
22.01.2014

Avgjørelse av klage på vedtak om kvotejakt på gaupe i region 7 i 2014

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Aksjon Rovviltets Røst 22. desember 2013 på Miljødirektoratet sitt vedtak 12. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i region 7 – Nordland 2014.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratet sitt vedtak 12. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i region 7 i 2014. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på at arten produserer et høstingsverdig overskudd og at en jaktkvote på 13 dyr – hvorav maksimalt 4 hunndyr over ett år – i region 7 mest sannsynlig ikke vil være til hinder for å nå det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen etter neste yngling. Vedtaket er i samsvar med naturmangfoldloven § 16 og målet om at gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig. Klagen tas dermed ikke til følge.

Bakgrunn

Miljødirektoratet vedtok 12. desember 2013 kvote for gaupejakt i region 7 for 2014. Kvoten ble satt til 13 dyr, hvorav maksimalt 4 hunndyr over ett år. Vedtaket ble påklaget av Aksjon Rovviltets Røst, heretter kalt klager, 22. desember. Miljødirektoratet mener klager ikke har fremsatt nye opplysninger eller momenter som tilsier at avgjørelsen bør endres. Miljødirektoratet har opprettholdt sitt vedtak, og saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse 9. januar 2014. Kopi av oversendelsesbrevet ble sendt til klager.

Klagers anførsler

Klager viser til at bestandsutviklingen for gaupe på landsbasis har vært negativ de fire siste årene, og at Sveriges nylig vedtatte proposisjon om rovdyr vil påvirke Norges rovdyrbestander og fremtidige muligheter for å oppnå bestandsmålene. Klager mener videre at Miljødirektoratet ikke tilfredsstillende har vurdert §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven, jf. § 7, og peker spesielt på § 9 føre-var-prinsippet og § 10 økosystemtilnærming og samlet

belastning. Klager mener også at skadefelling skal være det eneste verktøyet forvaltningen bruker for å begrense skade på husdyr. Det påpekes at Miljødirektoratet i sitt vedtak ikke har omtalt illegal jakt i deres omtale av dødsårsaker for gaupe.

Miljødirektoratets merknader

I oversendelsesbrevet datert 9. januar 2014 uttaler Miljødirektoratet blant annet følgende: ”Direktoratet vil innledningsvis vise til rovviltforskriften § 1 og de politiske og forvaltningsmessige rammevilkår. Dette gir føringer for forvaltningen av gaupe i region 7:

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe er etter behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) fastsatt til 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet er videre fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. I region 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige familiegrupper av gaupe. Tall fra Rovdata viser at bestandsmålet for gaupe på landsbasis ikke er nådd i 2013. Dersom man legger til grunn antallet familiegrupper de tre siste årene, er imidlertid bestandsmålet på landsbasis nådd (67,3). I den siste treårsperioden er det registrert henholdsvis 8,5, 8 og 10 ynglinger av gaupe i region 7. Gjennomsnittet er altså på 8,8 ynglinger. Bestandsmålet på 10 familiegrupper av gaupe er imidlertid nådd i 2103, og bestanden har vært i vekst.

Rovviltnemnda i region 7 anmodet i brev datert 29. november 2013 direktoratet om å fastsette en kvote for jakt på gaupe i 2014. Nemnda anbefalte en totalkvote på 15 dyr, hvorav 6 dyr kunne være hunndyr ett år eller eldre. I tillegg anbefalte nemnda å fastsette en reservekvote på 5 dyr, hvorav inntil 2 av disse kunne være hunngauper over ett år.

Med bakgrunn i nemndas vurdering og anmodning, fattet direktoratet den 12. desember 2013 vedtak om kvote på totalt 13 gauper. Hunndyrkvoten ble satt til 4. Direktoratet åpnet for at Fylkesmannen i Nordland, i samråd med rovviltnemnda, kunne velge å tildele deler av totalkvoten som reserkvote. Kvoten ble fastsatt i tråd med Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin prognosemodell og vurdering av effekten av et slikt uttak. Bestandssituasjonen for gaupe, arealdifferensieringen i region 7 og skadehistorikken for sau og tamrein ble tillagt vekt. Bestemmelser om områdeavgrensing og fordeling av kvoten innenfor regionen ble delegert til fylkesmannen i samråd med nemnda. Det ble anmodet om at kvoten bør tildeles områder med skadehistorikk grunnet gaupe. I henhold til § 7 i naturmangfoldloven, ble prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 vurdert. Direktoratet mener at de vurderinger som er gjort i forhold til ovennevnte prinsipper i vedtaket av 12. desember 2013 er tilstrekkelig, og kan ikke se at klagen inneholder nye opplysninger eller momenter som endrer vurderingen rundt dette.

Hva angår klagers punkt vedrørende Sveriges rovviltpolitikk og fremtidig forvaltning av rovdyr, er det ennå flere usikkerheter knyttet til dette og eventuelle følger en slik endring kan

medføre. Direktoratet må basere sitt vedtak på best mulig tilgjengelig, *nåværende* kunnskap, og har derfor valgt å vektlegge prognosemodellen til NINA. Ut fra en helhetsvurdering anser direktoratet det som riktig å fatte vedtak om jakt på gaupe i region 7. Til tross for at bestanden i et treårs perspektiv ligger under bestandsmålet for regionen, mener direktoratet det er forsvarlig å ta ut et begrenset antall individ av gaupe. Bestandssituasjonen for gaupe i region 7, den geografiske differensieringen nedfelt i forvaltningsplanen, samt tapssituasjonen i sau- og tamreinnæringen er vektlagt ved fastsettelse av kvoten. Direktoratet har i vedtaket bedt om at kvoten legges til områder med skadeproblematikk knyttet til beitedyr og gaupe, samt at familiegrupper av gaupe unntas fra kvoten. I henhold til øvrig lovverk, rovviltforliket av 2011, samt kommentarene til rovviltforskriften § 11 om kvote for jakt på gaupe, anser ikke direktoratet at jakt på et begrenset antall gauper i region 7 vil være til skade for gaupebestandens overlevelse.

Konklusjon

Direktoratet finner ikke grunnlag for å ta klagen fra Aksjonen Rovviltets Røst til følge. Vedtaket er fattet med hjemmel i viltloven § 9, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3. Direktoratet viser til begrunnelsen i vedtak av 12. desember 2013, samt merknader til klagers anførsler over. I samsvar med forvaltningsloven § 33 oversendes saken til KLD for endelig avgjørelse.”

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken behandles etter viltloven § 9, naturmangfoldloven (nml.) §§ 16 og 77, og rovviltforskriften (rov.) §§ 4, 7 og 13. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, i sin vurdering prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 trekkes inn i skønnsvurderingen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 er ikke relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. nml. § 16 tredje ledd. Videre følger det av nml. § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonalt bestandsmål for gaupe til 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det frem av rovviltforliket at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rov. § 4.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt på gaupe der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet, jf. rov. § 13 første ledd. Det er etter forskriften to kumulative vilkår som må være oppfylt for slik jakt; at jakten ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Gaupe er klassifisert som sårbar på Norsk rødliste for arter 2010. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt), NINA Rapport 960. I 2013 var det på landsbasis registrert 6 færre familiegrupper enn det nasjonale bestandsmålet på 65 ynglinger i Norge. Dette er en nedgang i forhold til tidligere år hvor det har blitt registrert henholdsvis 80 (2010), 74 (2011) og 69 (2012) årlige ynglinger. I region 7 er det fastsatt bestandsmål på ti årlige ynglinger av gaupe. Regionen har det siste året hatt en oppgang i antall årlige ynglinger, og bestandsmålet ble i 2013 nådd. Antall årlige ynglinger i region 7 har vært henholdsvis 8,5, 8 og 10 i perioden 2011-2013 (gjennomsnitt 8,8), og rovviltnemnda i region 7 har dermed ikke myndighet til å vedta kvoter for gaupejakt. Departementet viser videre til Miljødirektoratets vedtak 12. desember 2013 der det er gitt en grundig redegjørelse for bestandssituasjonen for gaupe i region 7. Effekten av påvirkninger behandles under nml. § 10 nedenfor.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt.

Nml. § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder gaupe er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rov. § 3 og § 4 og i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7. Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Til anførselen om ulovlig avliving, har departementet vært i kontakt med NINA som mener det ikke finnes data som gir grunnlag til å si at ulovlig avliving er et stort problem i Nordland. Departementet viser til at direktoratet i sitt vedtak 12. desember 2013 grundig har redegjort for prognosen for bestandsutvikling av gaupe i region 7, som viser at man kan ha en stabilisert bestand om det tillates et uttak av 13 gauper, hvorav fire hunndyr. Departementet slutter seg til direktoratets vurdering. Departementet har videre lagt vekt på de forhold som nevnes i nml. § 16 fjerde ledd og anser at en effektuering av kvoten i liten grad vil påvirke artens funksjon i økosystemet og naturmangfoldet for øvrig. Departementet har vurdert den samlede belastningen gaupebestanden utsettes eller vil bli utsatt for, samt artens funksjon i økosystemet og virkning av uttak på naturmangfoldet for øvrig, og har ikke tillagt prinsippet om samlet belastning stor vekt i denne saken.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor mindre vekt.

Departementet legger til grunn at vilkåret i nml. § 16 tredje ledd er oppfylt. Likeledes anser departementet at vilkåret om at jakten ikke må være skadelig for bestandens overlevelse, jf. rov. § 13 første ledd, som oppfylt.

I 2013 ble 1237 sau og lam tatt av gaupe i region 7, og i reindriftsåret 2012/2013 ble 1392 tamrein erstattet som tatt av gaupe i region 7. Departementet mener det er sannsynlig at en skadesituasjon kan oppstå i region 7 også i 2014. Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal

tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. Departementet anser vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, som oppfylt i denne saken.

Departementet legger til grunn at Miljødirektoratet med en geografisk avgrensning til et område som i henhold til forvaltningsplanen er prioritert for beitedyr, har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i nml. § 12.

Andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser er vektlagt i Miljødirektoratet sitt vedtak, jf. nml. § 14. Vedtaket er blant annet fattet på bakgrunn av potensialet for gaupeskader på beitedyr.

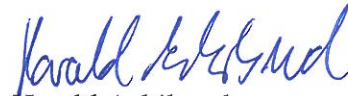
Til anførsel om svensk rovviltpolitikk, viser departementet til direktoratets uttalelse i oversendelsesbrev 9. januar 2014 om at det ennå er usikkerheter knyttet til eventuelle følger dette kan medføre, men at vedtak på baseres på nåværende, tilgjengelig kunnskap.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratet sitt vedtak 12. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i region 7 i 2014. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på at arten produserer et høstingsverdig overskudd og at en jaktkvote på 13 dyr – hvorav maksimalt 4 hunndyr over ett år – i region 7 mest sannsynlig ikke vil være til hinder for å nå det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen etter neste yngling. Vedtaket er i samsvar med naturmangfoldloven § 16 og målet om at gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig. Klagen tas dermed ikke til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Harald Askilsrud
rådgiver

Kopi til:

Rovviltnemnda i region 7

c/o Fylkesmannen i
Nordland, Moloveien 10

8002 BODØ

Fylkesmannen i Nordland
Miljødirektoratet

Moloveien 10
Postboks 5672 Sluppen

8002 BODØ
7485 TRONDHEIM